

quidam poeta ad eundem venerabilem Benedictum veniens, ejusque magisterio se committens, aliqua in ejus laude, levitate ipsius, versibus exaravit. Levitate autem munus maximo distat ab episcopali dignitate Maximi. Tandem id faciunt Hispanarum rerum hi buccinatores, Marcum confundentes cum Maximo, ut de natalibus hujus Hispanis dubitari possit. Qui enim disciplinae se dedit almi parentis Casinum habitantis et in ea domo mansit, Italus credendus est potiori jure quam nostras. Benedictinis scilicet monachis talium cupidis (viros semper excipio hujus familiae, quos continuo creat, subacto atque purgato judicio utentes) objecit qualem mendacissimae historiae architectus hanc, ut cum Virgilio parum loquar mutato,

Melle soporatum et medicatis fraudibus ossam

Cesaraugustani praesulis Maximi, tum Marci, tum monachi hujusce ordinis; ne virorum intra claustra ejus degentium passim doctissimorum ea, quae obtundendo aliorum palpo simul dicta sunt, palato non asperent.

Qui autem de re plura, commentarum adire duplex ac forsitan triplex poterit amici olim dum ante paucos annos viveret nostri D. Josephi Pelizerli Jacobaei equitis, regii chronographi, *De duobus inter se diversis Marco et Maximo* (a): ex quo pauca haec decerpisse fas et aequum fuit, ex vernaculis nempe Latina ut vulgaria magis flierent, satisque nos proposito faceremus nostro. Adversus quem nescio quis larvatus olim insurrexit (b), eorum seculis morem, qui, ut Seneca eleganter ait, *personam quam faciem* C

malum, scriptoque libello sannarum magis quam ra-

(a) Libri Hispanae linguae vernaculi haec est inscriptio: *Maximo obispo de Zaragoza distinguido de Marco levita y monge del Casino*. Matriti 1671, 4. Eandem diversitatem comprobat in praefat. ad lib. 1 de *Las Antiquedades de España* D. Laurentii de Padilla.

(b) Didacus hic fuit Antnius de Barrientos Augustiniensis assumpto nomine Ludovici Josephi Aquitar de Losala. Vernaculum autem nomen traxit Diego Antonio de Barrientos, tegitur Latino anagrammate:

tionum pleno, arguti atque dicacis potius quam docti hominis laudem aliquam reportavit. Eruliti enim opusculi ante alia propositum naso suspendens, quasi huic tantum distinctioni Marci atque Maximi stabilienda accinctus araverit *littus arcuarum cultor*, ut ait Ausonius (c), hoc est rem inutilem vanamque sit sectatus, risui se tantum derisuique omnium dedit. Hae nempe latenti, seque prodere erubescenti Aristarcho res inutilis et vana est occursu primo conficere monstrum falsitatis; et ementiti quod praefert nominis redargutione, dicta ejus omnia et fidem evertere, qui pro vero Maximo sese vendicans novam quasi, non solum profanarum, sed et sacrarum quoque Hispaniae totius rerum historiam, ipsamque mendacis scaturientem, nobis nuper ingessit. Operam et oleam Pellizeius ludit, gigantem hunc uno et altero ictu lapidis prosternens; magnum autem operae pretium facit is, qui fabulosarum quaedam originum detectarum invilia ferox, lapidem quo ictus fuit veluti canis mordet.

Hic deinde suo Maximo attribuit Pseudo-Juliano ore ficulneus transformator, quod auctor fuerit *Officii S. Jacobi Apostoli*. In Collectione scilicet variorum carminum ita habet (d): *Officium S. Jacobi apostoli est compositum a Maximo Cesaraugustano episcopo. Praefatio est S. Isidori et hymnus*. Quam hic inculcari dignum est mendacem memorem esse oportere! Idem enim ipse auctor in Chronico, num. 17, missam S. Jacobi a B. Isidoro ait expurgatam, a Melantio editam, et a Serrano Asturico episcopis Toletanis auctam fuisse. Sed jam nos ad alia. Hic aliis capitibus examinandus est Maximus.

Da tibi fontes ire: onera grana odi. Opusculum inscribitur: *Censura á las distinciones entre Marco y Maximo, el Barro de Caldea y Viterbo; y á la poblacion y lengua primitiva de España publicada por Don Joseph Pellicer de Tovar y Ossau, Toledo, año de 1674, in-fol.*

(c) Ad Theonem.

(d) Pag. 155.

MAXIMI CAESARAUGUSTANI

EPISCOPI

SCRIPTA QUÆ EXSTANT OMNIA.

(In Nicolai Antonii Bibliotheca Hispana veteri, unde sumptimus Maximi scripta, epistola sequens praemissa habent hanc notam: *Hæ duæ sequentes epistolæ erant post Chronicon in membranis pervevisti lateris Gothicis scriptæ. Edmuc vero animadvertit in margine: Exciit harum altera, Argebatj forsam ad Maximum.*)

EPISTOLA

MAXIMI CAESARAUGUSTANI EPISCOPI AD ARGEBATUM EPISCOPUM PORTUGALENSEM.

PRO SUO CHRONICO.

Sancto et venerabili fratri episcopo Argebato Ma-

ximus.

Cum essemus in urbe regia ad concilium vocati a domino nostro gloriosissimo rege Gundemaro sæpe

PATROL. LXXX.

D inter nos convenimus, cum et sermo multus esset de historiis regum Gothorum, quas non multo ante in lucem edideram, efflagitasti a me satis verecunde ut tibi continuarem Chronicon illud quod nomine

20

Dextri Barchinonensis circumfertur. Et cum tu pro tua in me benevolentia, et mea in te observantia, jubere potuisses, maluit sanctitas tua a me precibus contendere quod quasi pro jure suo bene poterat jubere vel exigere. Feci quod jussisti, connectens seriem temporum more nostro per ætas et annos Christi, prætermisique computandi rationem quam per annos Urbis et Augustorum Dexter se-

quitur. Utinam tam diligenter fecerim imperata tua, beatissime Pater, quam conatus sum facere libenter! Perdixi namque rerum narrationem ab æra 469 (hoc est post annum Christi 431) ubi finem facit Dexter, produxique ad æram 644, hoc est usque ad mortem regis Gundemari. Tu me, Pater, in orationibus tuis Christo commenda. Vale.

CHRONICON

MAXIMI CÆSARAUGUSTANI EPISCOPI

AB ANNO CDXXX.

<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr.</i>	<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr.</i>
468		^a Augustinus in Africa moritur.	430 B
469		^b Hispania tumultuatur.	431
470		Asperitas frigoris etiam saluti plurimorum pernicies fuit.	432
		A consulatu Aetius elito Bonifacium, qui a Regina ^c accitus ex Africa fuerat, declinans ad munitiora contendit.	
		Bonifacius contra Aetium certamine habito percussus, victor quidem, sed moriturus abscedit.	
		Cum ad Hunnorum gentem, cui tunc Rugila præerat, post prælium se Aetius contulisset, impetrato, auxilio ad Romanum solum revertitur.	
		Gothi ad ferendum Romanis auxilium acciti.	
		Germanus episcopus Antissiodorensis virtutibus et vitæ districtione claruit.	
471		Aetius in gratiam receptus. ^d Regila rex Hunnorum, cum quo pax firmata, moritur cui Bleda succedit.	433
472		Gallia ulterior Tibatonem principem rebellionis secuta, a Romana societate discessit, a quo tracto initio omnia pene Galliarum servitia in Bagaudam conspiravere.	434
		Isidorus ^e Cordubensis episcopus moritur.	
473		Bellum contra Burgundionum gentem memorabile exarsit. Quo universa pene gens cum rege Peresio ^f delecta.	435
474		Capto Tibatone, et cæteris seditionis partim principibus victis, partim necatis, Bagaudarum commotio conquiescit.	436
		^g Athaulpho Sigericus, Sigerico Walaia, Walaia Theodericus ^h , reges Gothi, succedunt. Interea a Vandalis ⁱ Carthago deletur.	437
		Castinus ^j post Martinum Toletanus episcopus efficitur.	437
		Theodosianus liber omnium regum legitimorum principum in unum collectarum hoc anno editus.	
		Lampio ^k succedit Bangius episcopus Barchinonensis.	
		Silvius turbatæ admodum mentis post militiæ in palatio exacta munera, aliqua de religione conscribit ^l .	
476		Pacatis motibus Galliarum, Aetius ad Italiam regreditur.	438
C 477		Deserta Valentis [in Hispania] rura Alanis, quibus Sambida præerat, partienda traduntur.	439
		Sabino ^m Hispalensi episcopo, expulso, Epiphanius intruditur.	
		Britanniæ, usque ad hoc tempus cladibus eventibusque laceratæ, in ditionem Saxonum rediguntur.	
478		Ecclesiæ Romanæ Leo XLV ⁿ recipit principatum.	440
479		Alani, quibus terræ Galliarum ulterioris cum incolis dividendæ a patricio Aetio traditæ fuerant, resistentes armis subigunt, et, expulsis dominis, terræ possessionem vi adipiscuntur.	441
D 480		Sapaudia ^o Burgundionum reliquiis datur cum indigenis dividenda.	442

^a Chronicon istud, Maximi nomine insignitum, ex eadem ac superius Dextri tela, Prosperi Tironis formatum scias, usque ad ann. 436 Christi. Reliqua aliunde sunt.

^b Deest apud Prosperum.

^c Deest.

^d Rugila Hunnorum rege, ut infra. *Rugila*. Sic in Prospero

^e Deest in Prospero.

^f Omnino legendum *per Aetium*, uti habet Prosper juxta Idatii et P. Diaconi historias; nam Burgundionum regem Diaconus Gundicarium vocat lib. 117.

^g Deest in Prospero regum Hispanorum hæc series.

^h Aliis *Theodoredus*.

ⁱ Meminit excidii hujus Prosper, sed non loco

isto, sed post VII annos.

^j Castini haud recordatur Prosper.

^k Desunt in Prospero.

^l Subjicit his Prosper Leonis papæ initium. Qui a nostro anno 449 constituitur.

^m Id notum glossema e t: Prosper habet, *Valentina urbis rura*, scilicet Galliarum, ut mox dicitur.

ⁿ Non meminit Sabini nec Epiphanius Prosper, meminit certe Idatius Theodosii junioris anno 17.

^o Prosper, XL Aetius Prosper Aquitanus, Eusebius continuator, XLIII designat, uti et Idatius.

^p Si terræ Galliarum Alanis traditæ referuntur, Valentina urbs, de qua supra, Gallia crit.

^q *Sapaudia* Prospero.

Era Cars.

An. Chr. A Era Cars.

An Chr.

- Carthago a Vandalis capta cum omni simul Africa lacrymabili clade et damno imperii Romani potentiam dejecit; ex hoc quippe a Vandalis possidetur ^a.
- 481 Thracia Hunnorum incursione concutitur. 443
- 482 Bleda Hunnorum rex Attilæ Iratris fraude percussus, cui ipse succedit. 444
- Synodus ^b Arausicana posterior.
- 483 Nova iterum in Oriente consurgit ruina, qua septuaginta non minus civitates Hunnorum deprædatione vastatæ, cum nulla ab Occidentalibus ferrentur auxilia. 445
- 484 Morobæus regnat in Francia. 446
- 485 Leo ^c scribit ad episcopos Hispaniæ, et præcipue ad Turibium Asturicensem episcopum. 447
- 486 Ad ^d aquas Celenas oppidum Galliciæ in Hispania conveniunt episcopi frequentes, sed præcipue Turibius Asturicensis, Idatius Lamacensis, Ascanius Tarraconensis, Campeius Toletanus, Epiphanius Hispalensis, Valconius Bracarenensis, Nundinarius Barcinonensis, Silvanus Calagurritanus, contra errores Priscilliani nondum sopitos ^e.
- 487 Eucherius Lugdunensis episcopus, et Hilarius Arelatensis, egregiam vitam morte consumant.
- Hæresis nefaria a quodam archimandrita Eutyche commota; cui favorem præbens Theodosius, obiit septem super viginti annis in imperio exactis.
- VALENTINIANUS ET MARCIANUS.
- 488 Ilac tempestate valde miserabilis reipublicæ status apparuit, cum ne una quidem esset absque barbaro cultore provincia, et infanda Arianorum hæresis, quæ se rationibus barbaris miscuit, catholicæ nomen fidei toto orbe diffusa præsumat.
- Attila Gallias ingressus, quasi jure debitam poscit uxorem, ubi gravi clade inflata et accepta, ad propria recedit.
- 489 Plurima hoc anno signa apparuerunt. 451
- ^a Hoc non dixisset suo nomine Maximus, cujus tempore jam extinctum erat Vandalorum in Africa imperium.
- ^b Non recordatur Prosper.
- ^c Desunt hæc in Prospero, desumpta ex Idatio.
- ^d Non meminit Prosper.
- ^e Subjungit hoc loco Prosper ante mentionem Eucherii et Hilarii, ad Hunnos defectionem.
- ^f Deest in Prospero nomen Eutycheis, quod veritale fuit.
- ^g Ita loquebatur Prosper, rebus quas narrat æqualis; Maximus vero nihil minus potuit quam de præteritis ut de presentibus loqui.
- ^h Prosper, in Gallis.
- ⁱ Sedibus. Ita Prosper, qui alia adjungit.
- ^j Obitus Placidie mentionem Prosper eodem quo Theodosii anno habuit. Baronius convenit ad annum 409, 407. Cur ergo huc videmus trañsisse?
- ^k Deest in Prospero.
- ^l Glossa videtur.
- Inesperata ^b Galliis clade accepta, Iuriatus Attila Italiam petit, quam incolæ metu subito perterriti præsidio nudaverunt.
- 490 Synodus Chalcedonensis, ubi Eutyche et Dioscoroque damnatis, omnes qui se ab eis retraxerant in communionem recepti, confirmata universaliter fides, quæ de Incarnatione Verbi per sanctum Leonem papam prædicabatur. 452
- 491 Attila in suis ^c ædibus moritur. 453
- Galla ^d Placidia Augusta post irreprehensibilem conversationem vitam explet.
- 492 Petro ^e Cæsaraugustano, qui successerat Valeriano, subrogatur Simplicius ^f (Primus). 454
- B 493 ^g Mortem Aetii mors Valentiniiani consecuta est. 455
- 494 Ex Africa venit Romam Gensericus, illamque occupat ^h. 456
- 495 Majorianus imperator creatur occiso Sabinio, ⁱ regnatque quatuor annos. 457
- 496 Claudianus episcopus Viennensis floret. 458
- 497 Sabinus ^j episcopus Hispalensis victor e Gallia rediens cum ingenti gratulatione sedem suam repetit. 459
- Theudericus ^k duce Hunnerico Bæticam invadit.
- 498 Masdra ^l Suevorum rex moritur. 460
- 499 Suericus ^m ad Gallias redit. 461
- 500 Sancto Leoni ⁿ Hilarius sufficit. 462
- C Majoriano Augusto ad Detorsuam ^o Italiæ interfecto succedit Severus.
- 501 Campijo mortuo Santicio Toletanus succedit, et Trontius ^p Sabino Hispalensi.
- 502 In conventu Bracarensi duarum naturarum portentum cernitur ^q, item in tracto Legionis.
- 503 Ajax Gallus ^r Ariana peste infectus virus suum in Suevos effundit. 465
- 504 Mortuo Severo, interregnum fuit unius anni et novem circiter mensium. 466
- 505 Ascanius Tarraconensis episcopus floret. 467
- 506 Hilarius synodum Romæ cogit. 468
- 507 Curicus ^s rex Visigothorum misere Gal-
- ^t Desunt hic quæ Prosper notat de causa interfectionis Aetii, et de forma necis Valentiniiani.
- ^u Hincque pertingit Prosperi Tironis Chronicon.
- ^v Nulla hujus Sabini, quod sciam, in Romanis historiis mentio. Majorianus dejecit solio Avitum, non occidit.
- ^w Sabini reditum Joannes Vasæus ad an. 457 refert ex Idatio.
- ^x Ex Idatio Majoriani anno 2, Suericum appellans ducem.
- ^y Ex Idatio Majoriani 4 anno.
- ^z Idatio 2 anno Severi.
- ^{aa} Baron. ad ann. 461, ex Idatio.
- ^{ab} Forte in reditu suo ad Italiam, ut ex Idatio constat, 5 ejusdem Majoriani anno, vel potius ad Detorsuam, ut est in Chron. Marcellini, coss. Dagalasso et Severino.
- ^{ac} Zenon est in catalogo Hispal. Præsulum.
- ^{ad} Cœnitus, seu oritur.
- ^{ae} Idatius 4 anno Severi., Galat'an. pro G illo vocat; Euricus.

<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr. A</i>	<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr.</i>
		liam afflicta, et sanctus Volusianus episcopus Turonensis in Hispania relegatur.	494
508	Remimundus ^a , Suevorum rex, Cæsariam, et, prodente Lusitio ^b , Ulyssiponem, urbes Lusitanie primarias, occupat.	470	532
509	Paulus Orosius nouagenario maior abhuc Tarracone superest.	471	533
510	Sinticione mortuo, Praumatus Toletanum sedem regit.	472	534
511	Hunericus Vandalorum in Africa rex Catholicos miris modis vexat.	473	535
512	Hunnerici iussu Liberatus abbas, Bonifacius diaconus, Rusticus subdiaconus, Rogatus, Septimius, Maximus, mopachi, pro fide martyres fiunt.	474	536
513	Hildefredus, obsessa Tarracona, mari iniis urbibus potitur.	475	537
514	Hunericus adhuc crudelius in Catholicos desævit.	476	538
515	Hunericus scæpens vermibus dignam vitam mortem obiit.	477	539
516	Sidonius Apollinarius poeta celebris episcopus Arvernorum litteris et sanctitate micat.	478	B 540
517	Petrus Mongus, ab Ecclesia Alexandrina detrusus, hæresim Eutychanam excitat.	479	541
518	Mortuo Hunnerico, Gundemundus pacem Ecclesiis restituit.	480	542
519	Euricus Visigothorum rex videt Arelatæ tela palatinorum ^c variis coloribus infecta.	481	543
520	Euricus Arelatæ moritur, cui succedit Alaricus filius.	482	544
521	Felix papa Simplici ^d legatum facit in Hispania Zenonem episcopum Hispanensem. Simplicio Cæsaraugustano succedit Joannes.	483	545
522	Synodus Romana in Vaticano habita.	484	546
AUGUSTULUS ULTIMUS OCCIDENTIS IMPERATOR.			
523	Petrus in sede Toletana Praumato sufficitur.	485	547
524	Synodus Romana.	486	548
525	Epiphanius episcopus Ticinensis vitæ sanctitate elaret.	487	549
526	Gudemundo catholico Vandalorum regi succedit Trasamundus hæreticus crudelissimus.	488	550
527	Fulgentius episcopus Ruspensis multa pro fide catholica ab Arianis patitur.	489	551
528	Clodoveus rex bellum Thuringis movet.	490	552
529	Theodoricus fœdus in Odoare de regno partiendo.	491	553
530	Synodus Epauensis.	492	554
531	Synodus Romana. Celsiusus Petro Toletano successit.	493	555
		Gelasius papa obiit, cui sufficitur Anastasius Junior.	494
		Celsius verbo et exemplo floret.	495
		Olympius, in sanctam Trinitatem debachatus, tribus telis igneis confossus deperit.	496
		Flavianus Antiochenam regit Ecclesiam.	497
		Synodi Romanæ sub papa Symmacho. Symmachus ter episcopos Romæ convocat ad concilium.	498
		Mundabundus cum Avito Viennensi episcopo disputat.	499
		Petrus tyrannus in Hispania captus et interfectus est.	500
		Alaricus in Gallia grassatur.	501
		Joanni Cæsaraugustano Vincentius succedit.	502
		Justus episcopus Aucensis floret.	503
		Alaricus Clodovei ^f succus violat.	504
		Clodoveus Alaricum hasta confodit.	505
		Gasalaricus rex Visigothorum ex Hispania fugit.	506
		Theodericus Ostrogothorum rex in Hispaniam venit, cui nubit Sanctina Toletana virgo nobilissima.	507
		Tres alie synodi sub Symmacho Romæ.	508
		Symmachus papa obiit. Galasius ^g in Gallia moritur.	509
		Hormisda Symmacho succedit.	510
		Hormisda, missis litteris, Joannem episcopum Tarraconensem honestat.	511
		Synodo Tarraconæ contractæ præsidet Joannes Tarraconensis metropolitanus, et inter alios interest Hector metropolitanus Carthaginis.	512
		Severianus ex Sanctina Theoderico regi nascitur. Synodus habetur in Iactica et Lusitania.	513
		Hormisda vices suas in Bætica et Lusitania delegat Sallustio episcopo Hispanensi	514
		Canidio episcopo Vicensi succedit sanctus Justus.	515
		Vincenio Cæsaraugustano succedit Joannes episcopus.	516
		Bacius Mediolanensem regit Ecclesiam.	517
		Gilimer Vandalorum regno Ildericum regno deturbat.	518
		Justinus imperator edicit ut Arianorum Ecclesiæ Catholicis credantur.	519
		Elisarius Africam repetit, Constantino polim ducto Gilimere.	520
		Agnellus episcopus Ravennas insignis.	521
		Synodus Valentina habita sub Celsiuso Toletano episcopo.	522
		Amalaricus rex Visigothorum Clotildem	527

^a Raymundus.^b Ex Idatio, 3 anno Anthemii.^c Ex Idatio anno 2 Anthemii.^d Excidit successor.^e Cum Odoacre^f Clodoveo.^g Imo, Gasalaricus.^h Lacuna hic est quatuor annorum.

<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr.</i>	<i>Æra Cæs.</i>	<i>An. Chr.</i>
		uxorem catholicam afflictam habet. Celsio succedit Montanus in Toletana sede.	
536		Joanni Casaraugustano episcopo Eleu- therius.	528
567		Aprungius ^a , episcopus Paceñsis floret.	529
568		Synodus Toletana sub Montano Toletano episcopo.	530
569		Amalaricus rex moritur, cui Theudius succedit.	531
570		Agapeto succedit Silverius.	532
571		Sanctus Gaudicus episcopus Tirasonensis floret.	533
572		Synodus Aurelianensis secunda.	534
573		Silverius in exilium mittitur.	535
574		Julianus succedit sancto pontifici Montano in sede Toletana, qui Celsus ^b fama sanctita- tis clarus pridie Non. April. migrat in cælum.	536 B
575		Theobaldus Gothorum rex in Italia regnat.	537
576		Leander, Severiani filius, Murciæ in Hi- spania nascitur ex matre Theodosia. Laureans in Pannonia Mediolanum, inde Hispalim venit.	538
577		Severiano Theodora, post uxor regis Leovigildi, Murciæ nascitur. Eleutherio Casaraugustano scribit Vig- ilius papa.	539
578		Sanctina, Severiani mater, ædificato mo- nachia, quos Benedictus primum misit in Hispaniam, ad sanctum Petrum ^c Radi- nensem, cœnobio, Toleti moritur, et in eodem monasterio conditur.	540
579		Magnus episcopus Mediolanensis, pul- so Dacio, a Gothis creatur.	541
580		Theudius Visigothorum rex indigne peri- mitur. Theudiselus illi subrogatur.	542
581		Bacanda Toletanam sedem post Julianum xvi annos regit.	543
582		Agila Visigothis imperat, Eleutherio Casaraugus. episcopo succedit Vincentius.	544
583		Synodus Toletana sub Bacanda.	545
584		Synodus universalis Constantinopolitana.	546
587		Prope oppidum Osset Lusitanie in diocœ- si Pacis-Augustæ fontes divinitus manant sub ^d Ilderico.	549 D
588		Vigilius papa rescribit ad Profuturum episcopum Bracarensem.	550
589		Crispinus episcopus Hispalensis floret.	551
590		Athanagildus contra Agilam rebellatur.	552
591		Severianus, excisa iterum Carthagine nova, ejusque agro vastato, Hispalim in	553
		exilium mittitur, ante nata Florentina filia.	
592		Fulgentius Hispali nascitur. Saturius sanctus eremita in Cantabria moritur.	554
		Athanagildus rex in planitie suburbii Tole- tani ædificat monasterium (^e ordinis sancti Benedicti) in honorem sancti Juliani apud Arvernens passus, dictum Agallense (sub Aga- lla villula propinqua, quod distat minus quam centus passus ab ecclesia prætorienti sanctorum Petri et Pauli, inter Occidentem et Septentrionem sita) et ibi constituit pri- mum abbatem sanctum virum Euphemium, qui postea fuit vocatus ad primam Toleti sedem.	
593		Sanctus Æmillianus monachus et presby- ter in Cantabria moritur. Monasterium Cislæ Toleti (^f ordinis sancti Augustini) ab Athanagildo ædifica- tur.	
594		Hermenegildus ex Theodora Leovigildo nascitur. Isidorus Hispali nascitur. Selvæ Tartaconensi episcopo succedit Euphemius.	555
595		In Gallia Gothica mons multos dies mugit.	557
596		Theodemirus Suevorum rex in Gallia creatur.	558
597		Petrus Bacande suffectus duodecim annos Ecclesiæ Toletanæ præbidei.	559
		Reccaredus Hispali nascitur. Leander fit monachus.	
598		Severianus Hispali moritur. Joannes monachus ex Agaliensi mona- sterio studiorum causa Constantinopolim proficiscitur.	560
599		Synodus Bracaræ habetur anno 3 Theo- demiri regis, presentibus Lucrecio metro- politano, Ilderico Pacensi, Andrea Idiensi ^g , Sancio Lamacensi, Martino Dumien- si, Timotheo Astariensi, Choto Empuritano, Maliolo Tudensi, episcopis.	561
600		Theodora, cognomento Cervilla, clarissi- ma Severiani uxor, Hispali moritur. Longobardi rege Alboino in Italiam ir- ruunt. Dracontius poeta Complutensis floret.	562
601		Leovigildus dux regis Athanagildi Vate- stanæ i et Malacæ regiones vastat.	563
602		David Stephanus ^h Hispalensis episcopus succedit.	564
603		Alboinus Longobardorum rex Beronæ perimitur.	565

^a Imo, *Apringius*.

^b Forte, *Celso succedens*; aut, *Celsi successor*.

^c *Caradinensem*.

^d Lactua trium annorum.

^e Ilderici mentio in Bracarensi i, infra, anno 561.

^f Quæ in unciis edita sunt, glossewata facie dixeris.

^g Glossa videtur.

^h *In Gallæcia*.

ⁱ *Iriensi*.

^j Joan. Bielarensis, anno 4 Justini, *Bastanæ et Malacitanæ urbis*.

^k *David Stephano*, ut ex sequentibus, ad ann. 576.

Æra Cæs.

An. Chr. A Æra Cæs.

An Chr.

Dracontius poeta Cæsaraugustæ moritur.

604 Leovigildus, qui postea fuit rex Gotho- 566
rum, Constantinonens^a egregie depugnat.Paulo Emeritensi episcopo succedit Fide-
lis.605 Theodura Leovigildi uxor Toleti moritur, 567
et ^b sanctam Leocadium sepelitur.Imago Crucifixi a quodam Judæo Toleti
percutsa divinitus sanguine permanat, tota
urbe regia anquantante admirabilem novitam,
obstupente Petro Toletano episcopo.606 Leovigildus^c, Gosiuntham Athlanagildi 568
viduam uxorem ducit.Leander abbas presbyter fit a David epi-
scopo.607 Martinus ex Dumiensi Bracarensis jam 569
episcopus in concilio Lucensi præfuit.

Lucensis sedes fit metropolitana.

608 Sanctus Massona episcopus Emeritensis 570
Fideli succedit.609 Petro Toletano episcopo sufficitur Euphe- 571
mius prius abbas Agaliensis, cui in regi-
mine monasterii succedit Exsuperius.Cæsaraugustæ templum Dei genitricis
sanctum, et a divo Jacobo constructum,
quod ad Columnam dicitur, celebre habetur.Synodus Bracarensis sub Martino metro-
politano.610 Leovigildus Agilam comitem patrimo- 572
norum ad Brachildem reginam oratorem
mittit, ut illa det Ingundem filiam conjugem
Hermenegildo. Re dilata in septimum^d,
quod ea nondum esset viro matura, in His-
paniam revertitur.Post Didymum in sede Tyrasonensi sequi-
tur Sanctinus, et hunc sanctus Prudentius.611 Leovigildus Hermenegildum et Reccare- 573
dum filios regni successores^e facit.612 Severus Malacitanus episcopus contra 574
Vincentium Cæsaraugustanum episcopum
hæreticum editis libris fortiter depugnat.613 Sanctus Donatus^f, qui primus regulam 575
(^g eremitarum) sancti Augustini (^h locu-
pletiore) in Hispaniam invenit, et in agro
Servitano vivus mortuusque miraculis nobi-
litas est, iv Idus Octobris ad cælum mi-
gravit.614 David Hispalensi episcopo Benedictus 676
papa scribit. Eodem David mortuo Leander
monachus (Benedictinus), Severiani ducis
filius, Hispalensem regit Ecclesiam.

615 Exorto errore quod nulli essent spiritus, 677

Epiphanius Toletanæ Ecclesiæ scribit ad
Licinianum et Severum episcopos, qui illi
respondent.616 Joannes abbas, qui postea fuit Biclaren- 578
sis, anno postquam Constantinopoli rediit,
fidei causa Barcelona exsulat.Leovigildus ædificat urbem Ricopolim,
quæ prius dicta est Maurris, in confluente
Tagi et Gudielæ fluviorum, in Celtibericæ
confinio.Euphemius, Toletanus orator in Galliam
mittitur multis palatinis comitantibus.Massona sanctæ Eulaliæ monitu ab exsi-
lio revertitur.

B 617 Ingundis, Sigiberti et Brunchildis Fran- 579

ciæ regum filia, virgo pulcherrima, sexde-
cimum annos nata, ex Francia in Hispaniam
deducitur, eam comitantibus Euphemio me-
tropolitano episcopo, multisque viris pala-
tibus Hispaniæ et Franciæ, et episcopis,
videlicet Fortunato Pictaviensi, Salvino
Abigensi, Frontiniano Aquensi, Petra:
o Burdegalensi, et Gregorio Turonensiⁱ
(episcopo) qui^j in præsentia istorum To-
leti æde sanctæ Mariæ nubit Hermenegil:
o in ipso anni principio.618 Leovigildus filium Hermenegildum Hispa- 580
li obsidet. Proditione Arianorum hic pa-
tri traditur. Interventione quorundam
palatinorum, post diram carceris custo-
diam, prius Hispali victus, et catenis alli-
gatus, datis obsidibus dimittitur.Prius tamen contra Leovigildum rebella-
verant Hispali, Corduba, Astigis, Cartha-
go nova, Murcia^k; quæ Illigartum, Illuct,
quæ est Oriola, Toletum, Complutum, Del-
voraque, et Aqua-Carpetana, et aliæ civita-
tes, quæ postea regi paruerunt.

619 Leovigildus Hermenegildum obsidet ad 581

Cæset oppidum Lusitanicæ, captumque Tole-
tum ducit, ibique carceri mancipat: ibi
synodus, in qua Paschasius Ecclesiæ Tole-
tanæ sanctæ Eulaliæ episcopus præsidet.
Convenerunt autem Vincentius Cæsarau-
gustanus, Enepotius Emeritensis (episcopus),
Ugnus Barchinonensis, Murila Valentinus,
et Valentinus Wigicisus... Argiduntus Por-
tugaensis, et Gardingus Tudensis, et alii.

Episcopi catholici in exsilium mittuntur.

Leander Hispalensis, et Licinianus Cartha-
ginensis, metropolitani, petunt Constanti-
nopolim, Massona Emeritensis Complutum,

monast. Servitani.

^g, ^h Glossemata videntur.ⁱ Redundat.^j Quæ.^k Placuit Siruelæ sic legere ab hinc: Murciaque
Bigastrum, Ilici quoque et Oriola, Toletum, Complu-
tum, Delboraque et Aquis Carpetania.^a Contestanos, forte.^b Ad sanctum Leocadium.^c Idem apud Joannem Biclarensem, anno 4 Jus-
tini.^d In septennium, forte.^e Consortes ait Biclarensis, anno 7 Justini.^f Joannes Biclarensis Donatum abbatem vocat

*Æra Cæs.**An. Chr. A Æra Cæs.**An. Chr.*

- Euphemius Toletanus et Joannes abbas
Biclarensis Barcionam, Monitus Complu-
tensis Caesaraugustam, et alii alio.
- 20 * Leovigildus Ibadam feminam clarissi- 582
mam Gothicæ gentis Fonsæ comitis patri-
moniorum... uxorem Reccaredo. Ex ea Svin-
thilam gignit.
Froucitus Oxomensis episcopus floret.
- 21 Iterum Leovigildus filium Hispaliosidet. 583
Filius nascitur Reccaredo Toleti ex Flo-
rinda Hispana femina conditionis obscuræ,
nomine Siwia ^b, quem intingit Massona
episcopus.
Pestis in Hispania grassatur.
- 22 Leovigildus exercitum contrahit in filium. 584 B
Mironem Hueurionem ^c regem in exsilium ^d
suum vocat.
Arthuagus ^e Coc. Gothus (ex ordine ^f san-
cti Augustini) floret.
Vincentio Caesaraugustano hæretico suc-
cedit Simplicius catholicus episcopus.
- 23 Sanctus Martinus metropolitanus Braca- 585
rensis plenus dierum et bonorum operum
miraculis clarus ad Dominum emigrat.
- 24 Hermenegildus Hispali dilapsus, et Cor- 586
dubæ captus, Valentix exsulat, sequente
eum patre cum exercitu. Nec multo post
Tarraconam mittitur, ubi acerrime carceris
custodiæ mancipatus, et ab Euphemio me-
tropolitano Tarraconensi visitatus, in ipso
Paschatis pervigilio, quod de manu Pa-
schasii episcopi Toletani hæretici commu-
nionem nolisset accipere, jussu patris
hæretici a Siberto protospathario perimitur,
et martyr miraculis nobilitatur. Hunc Eu-
phemius Tarraconensis et Catholicis dolen-
tes nocte consequenti vi sublatum in eccle-
sia sua moerentes sepelierunt.
Ingundis ejus uxor perempto marito pri-
mum ad Africam, deinde ad Siciliam delata,
erepto sibi filio Theoderico, et Constantino-
polim allato, Panhormi moritur.
- 25 Massona exsul valde dolet de morte im- 587
matura Hermenegildi martyris. Leander
Constantinopoli, viso infante Theoderico
vehementer dolet.
Leovigildus rex rediens e bello contra
Suevos Toleti graviter infirmatur.
Venientem de Francia Reccaredum vi-
ctorem Toletani gratanter excipiunt.
Leovigildus, ingravescente morbo, vere
peccatorum pœnitet, et catholicam religio-
nem amplexus in pace quievit, et in templo
sanctæ Mariæ Toleti sepelitur. Morti vero

* Deest *dat.*, seu *tradit.*

^b Lege. *Liura.*

^c *Suevorum.*

^d *Auxilium.*

^e Ita, et *cognomento* videtur significare.

- proximus in testamento commendat se, Recca-
redam, et regnum, Massonæ et Leandro san-
ctissimis pontificibus. Cujus morti ego inter-
fui cum essem archidiaconus, cum domino
meo Simplicio episcopo. Obiit prima Aprilis.
- 626 Theodericus puer Hermenegildi filius 588
Constantinopoli moritur.
Sisbertus interfector Hermenegildi mar-
tyris ob admissum grave scelus jussu Rec-
caredi regis, qui tunc regni ipsius junctus erat
decoratus, Toleti publico supplicio depu-
tatus, turpissima morte parricidii et alio-
rum scelerum pœnas luit.
Leander, Massona, Euphemius, et alii ab
exsilio revocantur octavo Idus Septembris.
Constantinopoli veneno moritur Licinianus
metropolitanus, cui sufficitur Dominicus ex
presbytero Hispalensi, valde senex, meritis
et sanctitate clarus. Qui subscripsit concilio
Toletano, ubi hæresis Ariana damnata est.
Sub principium anni communione facta
cum episcopis, et palatinis Arianis, ut redi-
rent ad fidem catholicam, restituta et conse-
crata est ecclesia sanctæ Mariæ Toleti, præ-
sentibus metropolitanis episcopis. Et ibidem
Reccaredus rex a Massona consecratur et
ungitur, ab Euphemio vero et Leandro
metropolitanis Toleti et Hispalis coronatur.
- 627 Severus Malacitanus episcopus, pius vir 589
et doctus, ineunte anno moritur.
Gosiuntha regina deprehensa, et de pro-
ditione convicta, laqueo Toleti perimitur,
vicesima quarta Novembris.
Euphemius episcopus Tarraconensis flo-
ret opinione sanctitatis et doctrinæ.
- 628 Octavo Idus Maii synodus magna xxvii ^e 590
episcoporum Hispaniæ, Galliæ et Gallitiæ,
contrahitur Toleti in templo sanctæ Mariæ.
Inter istos erant octo metropolitani, Mas-
sona Emeritensis, Euphemius Carpetanus,
Leander Hispalensis, Nigecius Narbonensis,
Nitigesius Lucensis per procuratorem Pan-
tardum, Pantardus Bracarensis, Euphemius
Tarraconensis, Dominicus Carthaginis Spar-
tariæ, Leandro concionem habente, et eodem
cum Eutropio abbate Servitano rerum ad
concilium pertinentium curam habente.
Item interfuerunt rex Reccaredus, et
regina Badja, et abbates Eutropius Servi-
tanus, Exsuperantius Agalensis, Aurantius
sanctorum Cosmæ et Damiani (qui ^h postea
fuerunt episcopi Toletani), Maximus abbas
Caesaraugustanus sanctarum Massarum,
Emilia sanctæ Eulaliæ Barcionensis (qui ⁱ

^f Hæc glossa est.

^g Imo lxxxii, inversis notis.

^h Hæc glossa est.

ⁱ Glossa id quoque olet.

- fuit ejusdem urbis episcopus), Elias sanctæ Leocadiæ Toleti (* postea apud Salmantiensis), Terebristus sanctæ Eulaliæ Toleti (omnes isti ex re sancti Benedicti), item Fulgentius byter, Maximus Cæsaraugustanus ardiaconus, Eugenius diaconus Toletanus, Iorus diaconus Hispalensis, Jeannes mochus Agaliensis abbas, postea Biclarensis. Ex palatinis vero Helladius illustrissimus ulæ regis comes, et rerum publicarum eones, Fonsa comes patrimoniorum, et socer regis, Afrila comes spatharius, et procer... (qui postea etiam fuit rex), Claudius comes limitanus, et dux, Witericus comes stabili... (et hic etiam rex), Argimundus comes cubiculi, Gustinus Flavius, Avila, Ataulphus, Liuva, Odoacer, Gudita comes Toleti, Ophilo comes Hispalis, Athaulphus comes Cordubæ, ex quibus multi catholici.
- Habita est Synodus foris tertia, 8 die Maii, ipso die sancti Michaelis archangeli, qui postea sequentibus annis Gothis celeberrimus habitus est: Leander autem celebravit missarum solemniam. Et ibi post Evangelium hæc is Ariana, quam privatim abjuraverant Gothi, publice, consensu regis, reginæ, cleri, procuratorum, et plebium, abjuratur.
- Sedebant autem rex et regina in throno alto, ad dexteram episcopi, ordine suo, post episcopos presbyteri, stabant vero diaconi; ad sinistram vero palatini omnes ordine supradicto.
- 630 Fides et religio Christiana in Hispania 591
floruit. Dominicus episcopus Carthaginensis Hispaniæ adiutorium ^b per epistolam a rege Reccaredo petit, accepit vero Fulgentium Hispalensem presbyterum.
- 650 Fulgentius, Leandri episcopi Hispalensis 592
frater, succedit sancto Dominico Carthaginis Spartariæ episcopo.
- 651 Joannes ex abbate Biclarensi succedit 595
Alitio in sede Gerundensi
Badda regina catholica, uxor regis catholici Reccaredi, Toleti moritur. In æde sanctæ Mariæ sepelitur.
- 652 Euphemio Toletano episcopo succedit 594
Exsuperius ex abba e Agaliensi, et in regimine monasterii Aurasius.
- 655 Exsuperio defuncto succedit (Adelphius, 595
sive) Aurasius abbas Agaliensis, et eidem monasterio Adelphius (abbas Aurasius).
- 654 Simplicio Cæsaraugustano successore
ximus, qui et hoc Chronicon scripsit.
- 655 Helladius rector rerum publicarum et 597
monachus Agallensis.
- 656 Rex Reccaredus ducit Gossinthum ex 598
sanguine regum Galliæ, quam comitatur Adelphius episcopus, et alii.
- 657 Reccaredus temp. feli. iter regit [†] tunc 599
misit Romam per Adelphum et Tomitium abbates Agalliæ, et sanctorum Cosinæ et Damiani.
- 658 Reccaredus hortatu Adelphi episcopi 600
Toletani monasterium sanctorum Cosinæ et Damiani (ad Septentrionem positum, quod Toletum distat 11 m. passuum) inundationibus rivorum pene dilapsam regionem [†] pto restitit.
Adelphio succedit Conantius in sede Toletana.
- 659 Leander clarus miraculis e vita discedit, 601
successore fratre Isidoro.
Conantio succedit Aurasius in sede Toletana.
- 640 Reccaredus rex catholicus, accepta pœ- 602
nitentia, Toleti moritur. In æde sanctæ Mariæ sepelitur.
Girva e ætate florenti ab Aurasio T. Ictano ibidem coronatur et inungitur, qui Reccaredo sacramenta ministravit.
Fulgentius ex Carthaginensi fit episcopus Astigitanus, ut seditio orta sedaretur.
- C 641 Decima quarta Aprilis occisus Liuva rex 603
perfidè a Witerico, in æde sanctæ Mariæ cum lacrymis sepelitur, quem ad Complutum fudit.
- 642 Witericus ab Aurasio episcopo Toletano 604
ungitur et coronatur.
Flavius Sisebutus fit comes rerum publicarum.
- 643 Fulgentio succedit in ^d æde Carthaginensi 605
Vincentius (qui ^e sedem tenuit nunc Carthagine, nunc Murtiæ, hoc est Vigastro).
Witericus conatur hæresin excitare.
Sanctus Massona Emeritensis episcopus Emeritæ moritur 1 Novemb., et in æde sanctæ ecclesiæ ^f sepelitur.
- D 644 Helladius monachus Agaliensis, mortuo 606
Reguilane primo abbate Agaliensi, creatur.
Catholici pugnant....
Witericus quorundam precibus ^g adhibet monasterium (ordinis ^h sancti Benedicti) Tingo impo- itum in loco edito in honore sanctorum martyrum Petri, et Felcis, et sancti Crucis. Ei præficuntur Egila primus [†]

* De hoc pariter videtur.

^b Aditorem, forte.

^c Liuva.

^d Sede.

^e Forte g'ossema est.

^f Sanctæ Eulaliæ, ut credo

^g Glossa videtur.